

מסורת הש"ס

א) סוטה מז: [פנהדרין ק:ז, ג] [פי כדי שיעקבו עליו תמימים. ערוך פרק שח א, 1] [ביתומה וא: וז"ל] כחצונות ג: קה: ד, 1] סוטה יא: ה) שנת קל, 1] ז"ל ה, וואל, 1] ז"ל מטו רבנן כ"א ע"י, 1] ח) מכלתא פ"א בשלמ, 1] ט) ובהעלותך יא ח, 1]

לעזי רש"י

אליינדר"ר [אליינדר"ר] א. כוסבא.

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקט. שמואל ודכן נקיי הדעת למפל בלשון נקיה (פסחים ג.) על עסקי משפחותיו. שנאמר להם קיומם (שבת קל.).

רבינו הגאון

ראסקאבא ירד להן לישראל תבשיטי נשים ויביקי קדירה ואבנים טובות ומרגליות על הפם.

תוס' ישנים

[עולה אגג מזונותיו עמו. ט אמר צנזלשת רבה [פיכ: ה] שאינו אוכל עד שמיני לנידל על קרקע מנולה וזולל. אי בן תשעה א"ר אשון כ"ו. ועיניו ג' גזוז שצריכות להמתה י' לא חמיס משום חכמים י' לא הוצרכו עיניו שהטן נדוקן.]

הגהות הב"ח

א) גמרא עיני צנזוס כל העריות ט"ל דומות: ב) שם א"ל משה דינו לנזק משפט וכן לקמן: ג) שם אמר להם משה דינו לנזק משפט למה (אם נמלא עומרה וכו') שהיא סרה עליהם מ"א וי"צ כ"א אם נמצא עומרה בבית סרה בידוע שהיא סרה עליה נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהיא סרה עליה: ד) שם אבנים טובות ומרגליות עם שם שנאמר והשגאליס ביניו: ה) שם טעם לשד השמן אמר ר' אבהו אל תקרא לשד אלא שד מה שד זה מתהפך במטה גוונים אף המן מתהפך למטה טעמים איכא דלמתי לשד זה דל מה דל זה מיעוק טועם כה וכו' מוצאין בו כמה טעמים ויאמר משה בתת כ"י כ"ל ועל חכמת למה גוונים י"צ נהאם

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

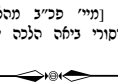
עינו צכוסו. אהבז שכרות: כל העולם דומה עליו כמישור. ממון אחרים דומה לו היתר: ישינה לאחרים. שמה ישיאווה עשה: דאגה. פחד שדואג על הפסד שום דבר פן יצאחו: יורד עמו לחייו. בכל דבר שהוא יכול להקניטו ולהפסידו הוא יורד: עריות.

עינו בכוסו 6) עריות כולן דומות עליו כמישור וחד אמר כל הנותן עינו בכוסו כל העולם כולו דומה עליו כמישור 6) דאגה בלב איש ישחנה רבי אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר 6) ישחנה לאחרים 2) נחש עפר לחמו ר' אמי ורבי אסי חד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם טועם בהם טעם עפר וחד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם אין דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר תניא אמר רבי יוסי בוא וראה שלא כבודת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניט את חברו יורד עמו לחייו אבל הקב"ה אינו כן קלל את הנחש עולה לגג מזונותיו עמו יורד למטה מזונותיו עמו קלל את כנען אוכל מה שרבו אוכל ושותה מה שרבו ושותה קלל את האשה הכל רצין אחריה קלל את הארמה הכל ניזונין הימנה 3) זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם רב ושמואל חד אמר דגים וחד אמר עריות מאן נקט דכתיב 4) אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און ולמאן דאמר עריות הא כתיב נאכל 5) לישנא מעליא מהפקירא 7) דאמר מר כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מוזמין להם בתוך המים דגים קטנים בכדיהן בשלמא למאן דאמר דגים אבל עריות לא פריצי בהו היינו דכתב 5) גג נעול אחותי כלה [גו] אלא למ"ד עריות מאי מעין חתום מהנדך דאסירין לא פריצי בהו בשלמא למאן דאמר עריות היינו דכתיב 6) וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו 8) על עסקי משפחותיו שנאסרו להם לשכב אצלם אלא למאן דאמר דגים מאי בוכה למשפחותיו הא והא הואי 3) את הקשואים ואת האבטיחים רבי אמי ורבי אסי חד אמר טעם כל המינין טעמו במן טעם חמשת המינין הללו לא טעמו בו וחד אמר טעם כל המינין טעמו טעמן וממשן והללו טעמן ולא ממשן 7) (והמן) כורע גד לבן (וטעמו) אמר ר' אסי עגול כגידיא ולבן כמרנגלית 8) (תניא נמי הכי) גד שדומה לזרע פשתן כנבעולין אחרים אומרים 9) גד שדומה להגדה שמושכת לבו של אדם כמים תניא אידך גד שמגיד להם לישראל אי בן תשעה לראשון ואי בן שבעה לאחרון לבן שמלבין עונותיהן של ישראל תניא ר' יוסי אומר כשם שהגביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כך המן מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כיצד שנים שבאו לפני משה לדין זה אומר עברי גגבת וזה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה 10) לבוקר משפט למחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון בידוע שזה גגבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש ואשה שבאו לפני משה לדין זה אומר היא סרחה עלי והיא אומרת הוא סרח עלי אמר להם משה 11) לבקר משפט למחר אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שהיא סרחה עליו נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהוא סרח עליה כתיב 8) וברדת הטל על המחנה לילה [יורד המן עליו] וכתיב 9) ויצא העם ולקטו וכתיב 10) שטו העם ולקטו הא כיצד צדיקים ירד על פתח בתיהם בינונים יצאו ולקטו רשעים שטו ולקטו כתיב לחם וכתיב עוגות וכתיב וטחנו הא כיצד צדיקים לחם בינונים עוגות רשעים טחנו בריחים או דכו במדוכה א"ר יהודה אמר רב ואיתימא ר' חמא בר' חנינא מלמד שירד להם לישראל עם המן רשעים שנים דבר שנידוק במדוכה ובשלו בפרור א"ר חמא מלמד שירד להם לישראל עם המן ציקי קדירה 11) והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר מאי בבקר בבקר א"ר וונתן מדבר שירד להם בבקר בבקר מלמד שירדו להם לישראל אבנים טובות ומרגליות עם המן 12) והנשיאים הביאו את אבני השהם תנא נשיאים ממש וכן הוא אומר 13) נשיאים ורוח וגשם אין 10) והיה טעמו כמעם לשד השמן א"ר אבהו 10) מה שד זה תינוק טועם בה כמה טעמים אף המן כל זמן שישאר אוכלין אותו מוצאין בו כמה טעמים א"ר לשד ממש מה שד זה מתהפך לכמה גוונים אף המן מתהפך לכמה טעמים 14) ויאמר משה בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה בשר ששאלו שלא כהוגן ניתן להם שלא כהוגן לחם

א) מ"י פ"ב מהלכות אסורי ביאה הלכה י"ח: תורה אור השלם 1. דאגה בלב איש ישחנה ודךר טוב 2. זאב וטולה ירעו באחד ואריה כבקר יאכל תבן וקחש עפר לחמו לא ירעו ולא ישחנה בכל הר קדשי אגור י? ישעיהו סה כה 3. וזכרו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבעלים ואת השומרים במדבר יא ה 4. בן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און: משלי ל כ 5. בן נעול אחותי כלה גד נעול מעין חתום: שיר השירים ד י"ב 6. וישמע משה את העם בכה למשפחותיו וישעיהו לקח לו ירח אף י? מאד ובעיני משה רע: במדבר יא י 7. ויקראו בית ישראל את שמו מן ודוא כורע גד לבן וטעמו כפצחית בדבש: שמות טו לא 8. וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליה: במדבר יא ט 9. ויאמר י? אל משה הנינו משמיי לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר וום בינומו למען אנסנו ודלדך בתורתך אם לא: שמות טו ד 10. שטו העם ולקטו וטחנו בריחים או דכו במדוכה ובשלו בפרור וקחו אתו עגות וקחו טעמו כטעם לשד השמן: במדבר יא ח 11. ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשות אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: שמות לו ג 12. והנשיאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן: שמות לה כו 13. נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שפר: משלי כה יד 14. ויאמר משה בתת י? לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבע בשמחה י? את תלתיכם אשר אתם מלינים עליו ונתנו מה לא עלינו תלתיכם כי על י? שמות טו ח

דמ"ל לתלמודה הא דכתיב להטו הסרז המתהפכת שד"ל שם מתהפכין פעמים אנשים פעמים נשים פעמים רוחות כ"י לאו אמלאי עליון לתודיה קאי אלף אף השדים שם נקראים כרובים במקום זה נמי קאי שם מתהפכת למה גוונים כ"י: 1) רש"י ד"ה דלגה ז"ל קודם ד"ה ישינה: 2) ד"ה אס בן תשעה כ"י ואם נמלא עומר צבית ראשון כ"י בידוע שכן שבעה לאחרון הו"ה הס"ד ומה"ד שמלנין וכו' למקום הס"ד ואמ"כ מה"ד היא סרחה עלי. והרווחתי כתובתה הס"ד ואמ"כ מה"ד הוא סרה עלי וכו':

עין משפט נר מצוה

תורה אור השלם

1. דאגה בלב איש ישחנה ודךר טוב 2. זאב וטולה ירעו באחד ואריה כבקר יאכל תבן וקחש עפר לחמו לא ירעו ולא ישחנה בכל הר קדשי אגור י? ישעיהו סה כה 3. וזכרו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבעלים ואת השומרים במדבר יא ה 4. בן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און: משלי ל כ 5. בן נעול אחותי כלה גד נעול מעין חתום: שיר השירים ד י"ב 6. וישמע משה את העם בכה למשפחותיו וישעיהו לקח לו ירח אף י? מאד ובעיני משה רע: במדבר יא י 7. ויקראו בית ישראל את שמו מן ודוא כורע גד לבן וטעמו כפצחית בדבש: שמות טו לא 8. וברדת הטל על המחנה לילה ירד המן עליה: במדבר יא ט 9. ויאמר י? אל משה הנינו משמיי לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר וום בינומו למען אנסנו ודלדך בתורתך אם לא: שמות טו ד 10. שטו העם ולקטו וטחנו בריחים או דכו במדוכה ובשלו בפרור וקחו אתו עגות וקחו טעמו כטעם לשד השמן: במדבר יא ח 11. ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשות אתה והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר: שמות לו ג 12. והנשיאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן: שמות לה כו 13. נשיאים ורוח וגשם אין איש מתהלל במתת שפר: משלי כה יד 14. ויאמר משה בתת י? לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבע בשמחה י? את תלתיכם אשר אתם מלינים עליו ונתנו מה לא עלינו תלתיכם כי על י? שמות טו ח

דמ"ל לתלמודה הא דכתיב להטו הסרז המתהפכת שד"ל שם מתהפכין פעמים אנשים פעמים נשים פעמים רוחות כ"י לאו אמלאי עליון לתודיה קאי אלף אף השדים שם נקראים כרובים במקום זה נמי קאי שם מתהפכת למה גוונים כ"י: 1) רש"י ד"ה דלגה ז"ל קודם ד"ה ישינה: 2) ד"ה אס בן תשעה כ"י ואם נמלא עומר צבית ראשון כ"י בידוע שכן שבעה לאחרון הו"ה הס"ד ומה"ד שמלנין וכו' למקום הס"ד ואמ"כ מה"ד היא סרחה עלי. והרווחתי כתובתה הס"ד ואמ"כ מה"ד הוא סרה עלי וכו':